

T.C.
KÜTAHYA DÜMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ
2023-2024 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI BAHAR YARIYILI
HESAPLAMA KURAMI DERSİ FİNAL SINAVI

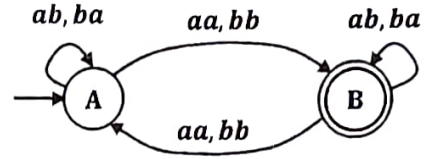
10.06.2024, Pazartesi, 11:00

Not: Sadece 3 Soru çözülecek. Her bir Soru 40 puan. Toplam Süre 50 dakika

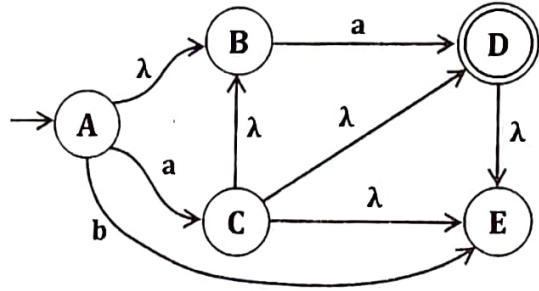
Soru 1: Moore Modele göre durum geçiş tablosu yanda verilen soyut makinenin Mealy Modele göre durum geçiş diyagramını ve tablosunu bulunuz.

PS	NS		z
	x = 0	x = 1	
A	E	B	0
B	A	C	0
C	D	C	0
D	A	C	1
E	D	C	1

Soru 2: Yanda verilen TG durum geçiş diyagramında karakterler her geçişte çift okunuyor. TG durum geçiş tablosunu bulunuz. Karakterlerin her geçişte tek okunmasını sağlayacak biçimde DFA durum geçiş diyagramını ve tablosunu bulunuz.

Soru 3: Yanda verilen λ -NFA durum geçiş diyagramını kullanarak λ -NFA ve NFA durum geçiş tablolarını bulunuz. Sonra DFA durum geçiş tablosunu bulup sadeleştiriniz. Sonra DFA durum geçiş diyagramını çiziniz. Düzenli ifadeciğini yazınız.

Soru 4: Aşağıdaki işi yapan bir soyut makine düşünelim. İkili tabandaki tüm tamsayılar 5 ile bölününce kalan çıktı olsun. Soyut makinenin durum geçiş tablosunu ve diyagramını Mealy Modele göre bulunuz. Girdi alfabesi $\Sigma = \{0, 1\}$, Çıktı alfabesi $\Delta = \{0, 1, 2, 3, 4\}$ alınacak.

Soru 5: Alfabesi $\Sigma = \{a, b, c\}$ olan $L = \{a^n b^{n+m} c^m \mid n, m \geq 1\}$ ile verilen Bağlamdan Bağımsız Dilinin (BBD) Bağlamdan Bağımsız Gramerini (BBG) bulunuz. Bu dilin düzenli bir dil olup olmadığını açıklayınız.

Hesaplama Kuramı Dersi Final Sınav Gözömleri 10.06.2024

①

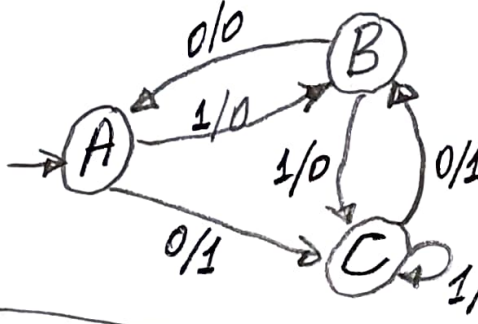
PS	NS/2	
	x=0	x=1
A	E/1	B/0
B	A/0	C/0
C	D/1	C/0
D	A/0	C/0
E	D/1	C/0

A yerine A
B, D yerine B
C, E yerine C

B ile D
Aynı
C ile E
Aynı

PS	x=0	x=1
A	C/1	B/0
B	A/0	C/0
C	B/1	C/0

Mealy Modeli
göre Durum
Geçiş Tablosu

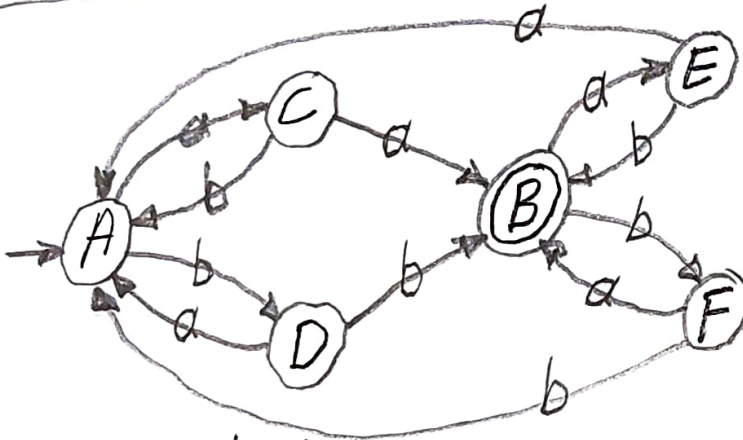

Mealy Modeli
göre Durum
Geçiş
Diyagramı

②

	aa	ab	ba	bb
→A	B	A	A	B
*B	A	B	B	A

TG Durum
Geçiş Tablosu

DFA Durum
Geçiş Diyagramı

	a	b
→A	C	D
*B	E	F
C	B	A
D	A	B
E	A	B
F	B	A

DFA Durum
Geçiş Tablosu

③

	a	b	λ
$\rightarrow A$	C	E	B
B	D	—	—
C	—	—	B,D,E
*D	—	—	E
E	—	—	—

λ -NFA Durum Geçiş Tablosu

	a	b
A	B,C,D,E	E
B	D,E	—
C	D,E	—
*D	—	—
E	—	—

NFA Durum Geçiş Tablosu

λ ile
A ve B
birleşir.

	a	b
$\rightarrow AB$	BCDE	E
E	F	F
*BCDE	DE	F
*DE	F	F
F	F	F

$AB \rightarrow A$
 $E \rightarrow B$
 $BCDE \rightarrow C$
 $DE \rightarrow D$
 $F \rightarrow E$

	a	b
$\rightarrow A$	C	B
B	E	E
*C	D	E
*D	E	E
E	E	E

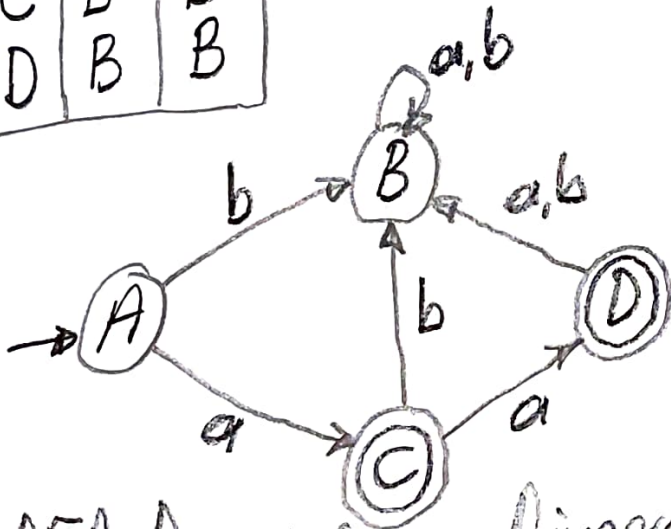
DFA Durum Geçiş Tablosu

(ABE, CD) 1. eşdeğer
 (A, BE, C, D) 2. eşdeğer

BE yerine B yaz.
Diğerleri aynı.

	a	b
$\rightarrow A$	C	B
B	B	B
*C	D	B
*D	B	B

Sadeleştirilmiş
DFA Durum Geçiş Tablosu

DFA Durum Geçiş Diyagramı

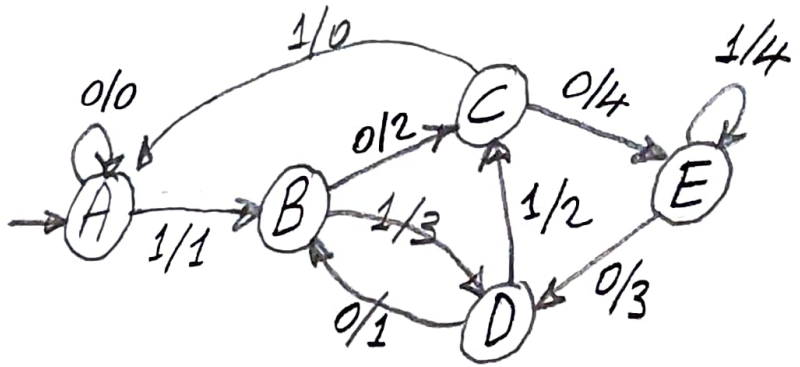
$r = a + aa$
 Düzenli
 ifadedir

④ Beş ile bölünmüce kalan çıktı (Mealy)

PS	NS/2	
	x=0	x=1
0 A	A/0	B/1
1 B	C/2	D/3
2 C	E/4	A/0
3 D	B/1	C/2
4 E	D/3	E/4

Mealy Modeli göre
Durum Geçiş Tablosu

Mealy Modeli göre
Durum Geçiş Diyagramı

⑤ $L = \{ a^n b^{n+m} c^m \mid n, m \geq 1 \}$ $\Sigma = \{a, b, c\}$
Soru

$S \rightarrow AB$
 $A \rightarrow aAb / ab$
 $B \rightarrow bBc / bc$

BBG

L dili düzenli bir değildir.
Çünkü b karakterinin sayısı
a ve c karakterlerinin sayıları
toplamı kadar olacağından
yığın bellek vardır.

Düzenli dillerde ise
bellek yoktur.